

Djurhantering för att minska smittrycket på bete

- En enkätstudie till fårägare

Linda Karlsson

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för husdjurens biovetenskaper
Agronomprogrammet - Djur
Uppsala 2026

Djurhantering för att minska smittrycket på bete - En enkätstudie till fårägare

Animal handling to reduce parasite e burden – A survey to sheep owner

Linda Karlsson

Handledare: Peter Halvarsson, SLU, Institutionen för husdjurens biovetenskaper
Examinator: Eva Tydén, SLU, Institutionen för husdjurens biovetenskaper

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i husdjurvetenskap, G2E
Kurskod: EX0865
Program/utbildning: Agronomprogrammet - djur
Kursansvarig inst.: Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2026
Omslagsbild: Mitchell Orr (2021). Unsplash
Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.

Nyckelord: får, betesparasiter, *H. contortus*, djurvälstånd, anthelminitika läkemedel

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakultet för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institutionen för husdjurens biovetenskaper

Sammanfattning

I denna enkätstudie har det undersökts hur fårägare hanterar betesparasiter och framför allt en av fårens allvarligaste betesparasit *Haemonchus contortus*, även kallad stora löpmagsmasken. En enkät som gjorts via netigate har skickats ut till alla registrerade fårägare under 2024 med 37 frågor om hur de gör för att förebygga, behandla och motverka för att få in betesparasiter.

Målet med enkäten var att ta reda på 1) hur gårdarna/djurägaren jobbar med avmaskningsstrategier och hur det påverkar risken att djuren få *H. contortus*, 2) Om produktionsinriktning (konventionell/ekologisk) spelar någon roll för hur parasitfrågan hanteras, 3) Vilka effekter avmaskningsmedel har för att minska smittrycket och om sambete eller växelbete kan minska smittrycket. Till sist undersöktes det om det finns någon betydelse för betesparasiter och smittrycket beroende på vilka djurarter gården har. Baserat på svaren från enkäten hittades inte några större skillnader i hur gårdar arbetar med behandling av betesparasiter beroende på om de är ekologiska eller konventionella. Förekomst av olika djur på gården påverkade inte smittrycket av parasiter.

Enkäten visade att 15 % av svarsdelatagarna behandlar djuren i förebyggande syfte mot parasiter vilket kan leda till resistens mot parasiter, en stor andel (67%) av gårdarna hade inte problem med *H. Contortus*. Fårägarnas oror för parasitinfektioner hos fåren var förhållandevis låg.

Som slutsats finns det många faktorer som påverkar smittrycket där avmaskningsstrategi är en viktig faktor till att minska bland annat parasitresistens. Hur fårägare arbetar förebyggande mot betesparasiter visar sig ha en stor betydelse för hur högt smittryck gården har. Även sambete eller växelbete med fåren gav inte någon större påverkan på smittrycket.

Nyckelord: får, betesparasiter, *Haemonchus contortus*, djurvälstånd, anthelminitika läkemedel

Abstract

In this survey study, sheep farmers management or grazing parasites was investigated, with a focus on one of the most serious parasites affecting sheep, *Haemonchus contortus*, also known as the barber's pole worm. A survey conducted via Netigate was sent to all registered sheep owners in 2024, containing 37 questions about how they prevent, treat, and counteract grazing parasites. The aim of this survey was to investigate how 1) farmers and animal owners implement deworming strategies and how these strategies influence the risk of a *H. contortus* infection. 2) If the production orientation (conventional/organic) matters for how the parasites issue is handled, 3) The study also examined the effects of deworming agents and its effect on reducing the presences of parasites, and whether pasture rotation and alternating grazing can reduce presences of parasites. Finally, the study explored if there any significance regarding grazing parasites and presences of parasites, and whether the species of animals kept on the farm had any effect on the presences of parasites.

Based on the survey responses, no major differences were found between organic and conventional farms regarding their management of parasite presence on pasture. The study could not indicate that the type of animals affected the presence of parasites.

The survey showed that 15% of respondents treated their animals to prevent against parasites, but a large fraction (67%) of the farms did not have problems with *H. contours*. In conclusion, there were many factors effecting's the presence of parasites, where deworming strategy, among other factors, is important for reducing parasite resistance. How farmers prevent pasture parasites

has a great significance on how high the presence of parasites is on farm. Also, co-grazing or rotational grazing whit the sheep did not have any significant impact on the presence of parasites.

Keyword: sheep, grazing parasites, *Haemonchus contortus*, animal welfare, anthelmintics recipe

Innehållsförteckning

Figurförteckning	6
1. Introduktion	8
1.3 Haemonchus contortus	9
1.4 Behandling	9
1.5 Förebyggande åtgärder	10
1.6 Syftet	10
1.7 Frågeställning.....	10
2. Material och metod	10
2.1 Enkät.....	11
2.2 Statistisk analys	11
3. Resultat	12
3.1 Svarefrekvens och demografi	12
3.2 Inriktning, produktionstyp och raser	12
3.3 Bete.....	12
3.4 Parasiter.....	14
3.5 Träckprov	15
3.6 Inköp av djur.....	15
3.7 Avmaskning.....	15
3.8 <i>Haemonchus contortus</i>	16
3.9 Sambete och växelbete med andra djurslag	17
3.10 Korrelationer.....	18
4. Diskussion	19
4.1 Avmaskningsstrategi och smittskydd.....	19
4.2 Sambete eller växelbete med andra djur	21
5. Slutsats	22
Referenser	23
Populärvetenskaplig sammanfattning	25
Bilaga 1	26
Bilaga 2	28
Bilaga 3	33
Bilaga 4	35

Figurförteckning

Figur 1. Beskrivning av H. contortus livscykel gjord i biorender.	9
Figur 2. Vilket typ av beten som svarsdeltagarna har. De som är mest är naturbetesmark eller kombination av naturbetesmark och åkermark (Diagram gjord i Netigate).	12
Figur 3. Här jämfört två diagram om bete. Dels hur lång tid fåren betet på samma bete (A) med även hur fåren hålls under betessäsongen (B). Det vanligast är att fåren hålls i permanenta hagar men att det finns flera hagar. (Diagram gjord i Netigate)	13
Figur 4. Svarsdeltagarna svar på hur stor betydelse parasiter har för fåren (A) och hur stor risk de är att de bedömer de är för att djuren drabbas av parasiter på bete (B). Båda frågorna var graderingsfrågor där 0= Låg risk, 5= Hög risk. (Netigate)	14
Figur 5. Diagram från Netigate om hur ofta träckprov tas för undersökning av betesparasiten i besättningen.....	15
Figur 6. Diagrammen tagen från Netigate där de visas hur djurens dos av avmaskningsmedel uppmättes.	16
Figur 7. Stapeldiagrammet beskriver om gården hade andra djur och vilka andra djur som de hade. Cirkeldiagrammet beskriver om de har sambete eller växelbete med andra djurslag. Där grön färg är växelbete och röd färg är sambete med andra djurslag. (Netigate).....	17
Figur 8 Diagram som visar statistiska beräkningar från dataprogrammet R. Jämförelse mellan om H. contortus hittats i träckprov och om gården har sambete eller växelbete. Och vad de har för djurslag vid sambete respektive växelbete.	26
Figur 9 Diagram som beskriver de statistiska beräkningarna som utfördes i dataprogrammet R. De beskriver skillnaderna mellan hur fåren avmaskades och om de har hittats H. contortus i träckprov.	26
Figur 10 Diagram som beskriver statistiska beräkningar som gjorde i dataprogrammet R. Här gemfördes om vilka djurslag som fanns på gården och om de hittat H. contortus i träckprov.	27
Figur 11 Beskriver vilka olika produktionsinriktningar (A) och raser (C) som svarsdeltagarna har. Cirkeldiagrammet (B) visar om gårdarna är ekologisk eller konventionella där gul är konventionella gårdar, röd ekologiska och grön att de har varit ekologiska.	28

Figur 12 Utdrag från netigate som visar ett diagram över om nya djur avmaskades vid ankomst till gården eller stallet.	29
Figur 13 Diagram från Netigate som beskriver vilka avmaskningsmedlen som användes vid avmaskning av fåren under år 2025.	29
Figur 14 Diagram som visar hur avmaskningsmedlet ges till fåren.	30
Figur 15 Svaren på frågor kring avmaskning. Om de avmaskade djuren under år 2025 (A), vilka djur som avmaskades, röd-tackor, grön-lamm och gul-baggar (B) och hur ofta djuren avmaskades (C).	31
Figur 16 Netigate diagram om hur olika avmaskningsmedel har använts under de senaste tre åren.....	32
Figur 17 Diagram tagets från Netigate i frågan om de har haft problem med H. contortus.	33
Figur 18 Hur svarsdeltagarna svarade kring frågan om de haft problem med resistens mot H. contortus. Vi kan se att den övervägande delen inte haft problem med resistens mot H. contortus.....	33
Figur 19 Diagram från Netigate där man kan se om svarsdeltagarna har hittat H. contortus i träckprov.	34
Figur 20 Beskriver hur djur som blivit positiva på träckprov för H. contortus behandlas. .	34

1. Introduktion

Alla betande djur drabbas i princip någon gång i sitt liv av parasiter på betet. Idag hålls ofta djur i stora besättningar på en begränsad yta där det kan bli en hög djurtäthet. Detta gör att smittrycket blir högt och med det kommer en större risk för sjukdomar (Hedberg Alm et al. 2025). Betesparasiter förekommer både i små och stora besättningar och kan få stora negativa konsekvenser (Niciura et al. 2024).

Hos får och getter är *Haemonchus contortus* (stora löpmagsmasken) en av de vanligaste betesparasiterna och en av de mest patogena inälvparasiterna (Bitte Ljungström 2026; Niciura et al. 2024). Får som drabbas av *H. contortus* kan få olika symtom. Vid en liten mängd parasiter behöver de inte ge några symtom medan om djuren har en större mängd parasiter kan de få stora negativa konsekvenser för djurens välfärd, exempelvis nedsatt tillväxt, avmagring, nedsatt allmäntillstånd, bölder under halsen, anemi (blodbrist) och i värsta fall kan det leda till död (SVA 2026). Ett av de vanligaste avmaskningsmedlen anthelminitika som används på får idag är ivermectin. Det har dock visats att behandlingen av anthelminitika lett till en ökad resistens hos betesparasiten *H. contortus* (Svenska Fåravelsförbundet 2026).

Betesparasiter påverkar djurvälståndet negativt, vilket även är negativt för djurägarens ekonomi eftersom djuren växer sämre. För att få en önskad tillväxt behöver djurägaren hålla djuren en längre period och detta kräver mer foder under en längre tid (Fthenakis och Papadopoulos 2018). Foderkostnader är en av de största utgifterna för lantbrukare, vilket leder till att de behöver ge djuren mer foder eller utfodra under en längre tid. Detta får stora konsekvenser på ekonomin. Även högre kostnader för veterinärvård, behandlingar, produktionsstörningar och mindre utnyttjande av betesmark som kan vara smittade av parasiter (Fthenakis och Papadopoulos 2018).

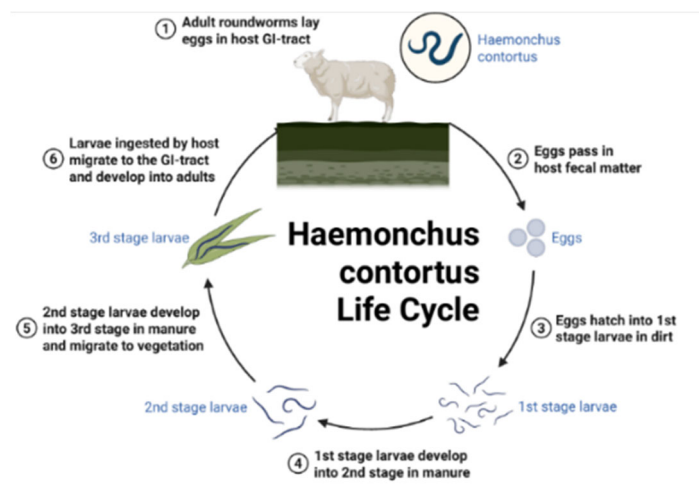
Ett förekommande problem är att djur som importerats kan bära med sig läkemedelsresistenta parasiter. Detta beror på att djurägare i andra länder har andra metoder och rekommendationer för hur man behandlar betesparasiter och de har också tillgång till andra preparat, dock finns det rapporter som visar att resistens hos *H. contortus* även förekommer i Sverige. Enligt Höglund et al. (2022) har *H. contortus* larver upptäckts efter behandling av betesparasiter vilket tyder på en resistens av avmaskningsmedel.

En ekologisk produktion måste vara godkänd av nationella certifieringsmyndigheter (Halvarsson et al. 2022). I ekologisk produktion får anthelminitika ges efter att smitta konstateras och inte i förebyggande syfte. Ekologiska producenter har även andra krav på exempelvis stallbyggnader och foder (Halvarsson et al. 2022).

1.3 Haemonchus contortus

Betesparasiten *H. contortus* anses vara fårens allvarligaste parasit eftersom den livnär sig på att suga blod från löpmagen (ScienceDirect Topics u.å.). Om det finns stor mängd parasiter kan detta leda till att fåret får blodbrist, eftersom parasiterna suger mer blod än vad kroppen hinner producera (Höglund et al. 2024).

Ofta uppvisar lamm fler och mer allvarliga symtom av parasitsjukdomar än tackor och baggar. Detta beror på att lamm är mer känsliga för parasiter eftersom det ännu inte har utvecklat ett immunförsvar, men också för att de krävs en mindre mängd parasiter för att göra lamm allvarligt sjuka (Eriksson 2023). *H. contortus* trivs i varmt klimat men kan överleva vintrarna i Sverige genom att lägga sig i marken (Arsenopoulos et al. 2021). *Haemonchus contortus* har en direkt livscykel där idisslare är huvud-värd (Figur 1).

Figur 1. Beskrivning av *H. contortus* livscykel gjord i Biorender.

1.4 Behandling

Behandling av inälvparasiter sker med anthelminitika, och det finns två huvudsakliga grupper av preparat: Bensimidazoler och Makrocyliska laktioner. I gruppen Bensimidazoler finns bland annat preparaten Axilur, Chanaverm och Valbazen (Eriksson 2023). I gruppen Makrocyliska laktioner ingår bland annat preparaten Ivomectin och Noromectin (Eriksson 2023). Båda grupperna, Bensimidazoler och Makrocyliska laktioner har visat sig ge upphov till resistens hos *H. contortus*. Enligt Höglund et al. (2022) har *H. contortus* påträffats även efter behandling med olika preparat, vilket tyder på anthelminitikaresistens.

1.5 Förebyggande åtgärder

Det viktigaste är att förebygga betesparasiter och inte behandla i onödan. Detta eftersom *H. contortus* har uppvisat resistens mot de vanligaste preparaten på vissa gårdar.

En förebyggande åtgärd är att ha betesrotation. Att låta beterna vila ett år från färbete eller låta ett annat djurslag beta. Detta leder ofta till låga parasitnivåer. Nya vallbetesmarker eller vallåterväxt gör att betena har låga parasitnivå och är därför bra att släppa lamm och unga djur på, eftersom de är mest känsliga för betesburna parasiter (Halvarsson et al. 2022).

En annan viktig åtgärd är att regelbundet ta avföringsprov för att kontrollera parasitnivån, vilket är en central del i det förebyggande arbetet mot betesparasiter. Genom träckprov som skickas till ett laboratorium för analys. Där undersöks hur mycket och vilken typ av parasit som förekommer, och därmed ge korrekt behandling och minska resistens (SVA 2026).

Om doseringspistol används för att ge preparatet är det viktigt att kontrollera att doseringspistolen ger korrekt mängd, det vill säga den mängd som man förväntar sig. Eriksson (2023) skriver att detta är en faktor för att motverka resistens. I Fårpodden om parasiter, resistenta parasiter och betesplanering (2026) berättar de att importerade djur är en orsak till att parasiter kommer in till Sverige. Det är därför viktigt att ha djuren i karantän vid ankomst till Sverige.

1.6 Syfte

Syftet med enkätstudien är att undersöka vad fårägare gör för att minska risken att få in parasiter, samt hur de förebygger och behandlar fåren. Studien omfattar även hur de arbetar med beten för att minska risken att få in *H. contortus* på betet.

1.7 Frågeställning

Frågeställningarna som ville tas reda på i denna studie är:

- Hur avmaskningsstrategi påverkar risken för att gården får in parasiter.
- Vilken effekt avmaskningsmedel har för att minska smittrycket?
- Hur parasitförekomst påverkas av sambete eller växelbete
- Påverkas smittrycket av att det finns olika djurslag på gården?
- Är det någon skillnad i hur konventionella och ekologiska gårdar hanterar parasiter?

2. Material och metod

2.1 Enkät

Studien genomfördes genom att en webbaserad enkät via websidan Netigate skickades ut till alla fårägare som svarat att de haft får i Jordbruksverkets fårräkning 2024, och som hade en registrerad e-postadress hos Jordbruksverket. Alla djurägare som registrerade får inkluderades i studien utan hänsyn till besättningsstorlek eller fårantal.

Innan enkäten skickades ut, testades enkäten av två utomstående personer inom området för denna studie för att identifiera brister och för att se att frågorna var relevanta. Den slutgiltiga versionen skickades till fårägarnas e-postadresser och enkäten gick att besvara under perioden 2026-02-23 till 2026-04-05 och en påminnelse skickades ut till de som inte svart på enkäten. Svaren är anonyma och inga personuppgifter sparades. Enkäten bestod av 37 frågor om hur fårägarna arbetar kring bland annat bete, betesstrategier, färhållning, smittskydd, behandlingsmetoder och vaccination. Frågorna till enkäten hämtades med inspiration från två tidigare enkätstudier (Halvarsson et al. 2022; Hedberg et al. 2025).

Svarsalternativen bestod av ja/nej/vet-ej, frågor, flervalsalternativ samt ett par öppna frågor där personen kunde skriva fri text. I vissa frågor fanns flervalsalternativ med en öppen fråga i slutet där svarspersonen kunde skriva vad den ville. Enkäten började med att fråga om personen haft får under 2025 eller inte. Svarade personen nej kom den direkt till en sida med tack för medverkan och gick inte vidare i enkäten, medan om personen svarade ja kom den vidare in i enkäten.

2.2 Statistisk analys

Svaren exporterades från Netigate till tabellformat och som diagram. I Excel och R (v 4.5) skapades grafer och tabeller utifrån enkätsvaren. De öppna frågorna analyserades genom sammanställning i Excel där de kategoriserades beroende på om de var samma eller liknande svar samt de olika svar som hade skrivits av respondenterna i enkäten. För att undersöka om det fanns skillnader i antalet avmaskningar hos ekologiska och konventionella gårdar användes en GLM (generalized linear model) och binomial errordistribution där responsvariabeln var ekologisk status och antalet avmaskningar var fast effekt.

3. Resultat

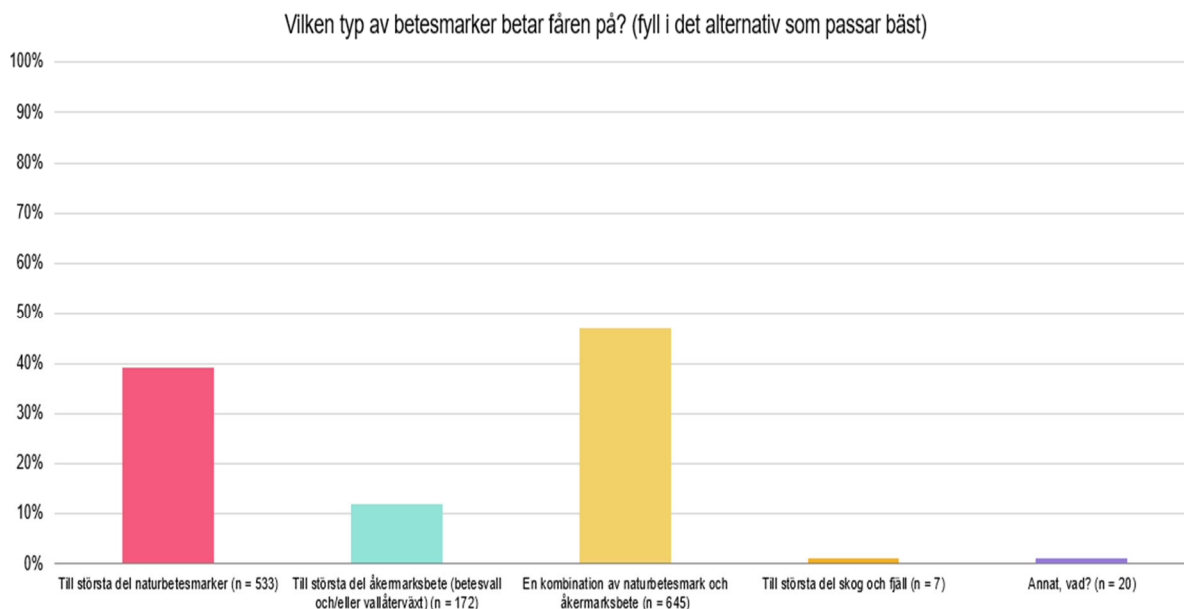
3.1 Svarsfrekvens och demografi

I enkäten kom det in 1587 svar varav 1380 var fullständiga, vilket gav en svarsfrekvens på 23%. Enkäten var öppen under 53 dagar, från 2026-02-23 till 2026-04-05 och en påminnelse skickades under perioden. Den genomsnittliga svarstiden var 8,38 minuter. 40% av svaren gjordes på dator och 60% på mobiltelefon. Av de svarande var 51% män, 47% kvinnor och 2% vet ej, ville inte uppge kön. Den åldersgrupp där flest fårägare fanns var 60+, 45 % av svaren. 1% av fårägare var i ålderskategorin 18–29 år. Åldersgruppen 30–45 var det 22% och i åldersgruppen 45–60 var det 31%.

3.2 Inriktning, produktionstyp och raser

De allra flesta svarsdeltagarna håller sina får som antingen hobby eller för naturvård samt för ull, skinn eller kött (Bilaga 2, Figur 11A). I enkäten svarade även 9% att de är ekologiska, 5% att de tidigare varit ekologiska men inte längre är det, och 86% att de inte är ekologiska. Det är alltså markant vanligare att hålla får konventionellt (Bilaga 2, Figur 11B). I (Bilaga 2, Figur 11C) visas vilka fårraser som djurägarna har och där ingår både renrasiga djur och korsningar.

3.3 Bete

Figur 2. Vilket typ av beten som svarsdeltagarna har. De som är mest är naturbetesmark eller kombination av naturbetesmark och åkermark (Diagram gjord i Netigate).

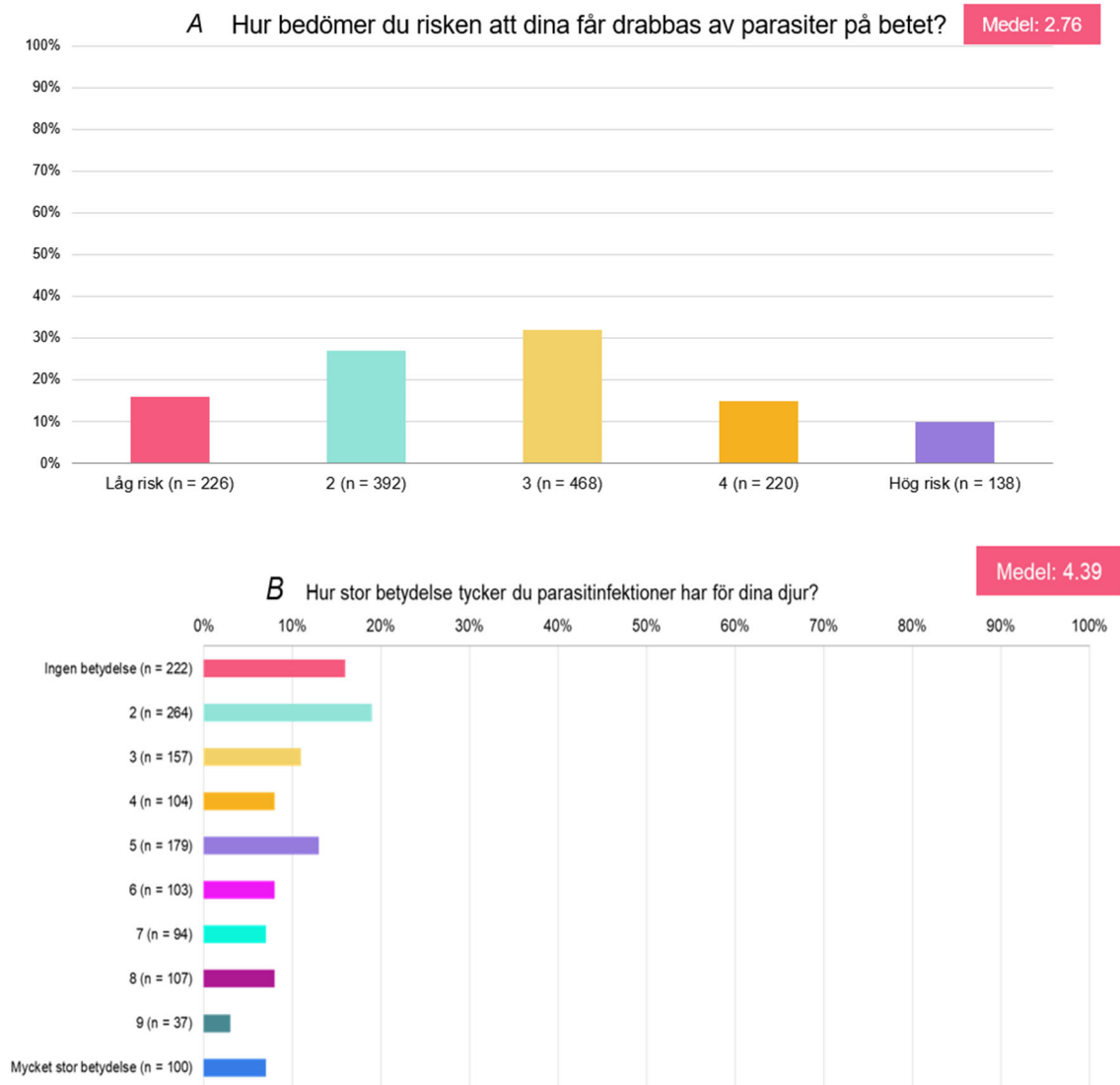
I frågorna om bete var det öppna frågor där svarsdeltagarna kunde skriva ett fritt svar. Det huvudsakliga som nämndes i de öppna svaren var att växelbete förekommer, främst med nötkreatur men även med häst. En annan återkommande uppgift var att fåren betade i högst två år för att sedan byta till andra djur eller ändra betesstrategi.

Den vanligaste betestypen var att hålla djuren på permanenta beten, men att dessa ofta består av flera beteshagar (Figur 3B). 47% svarade att beterna var äldre än 5 år, och att 41% uppgav att det var en kombination av nyanlagda beten och gamla beteshagar (Figur 3A). Under svarsalternativet ”annat” kunde svarsdeltagaren skriva fritt, och det som nämndes mest var att de hade permanenta beten som fåren flyttades runt mellan, samt att de hade permanenta beten som delades upp i mindre betesfällor.

Figur 3. Här jämfört två diagram om bete. Dels hur lång tid fåren betat på samma bete (A) med även hur fåren hålls under betessäsongen (B). Det vanligast är att fåren hålls i permanenta hagar men att det finns flera hagar. (Diagram gjord i Netigate)

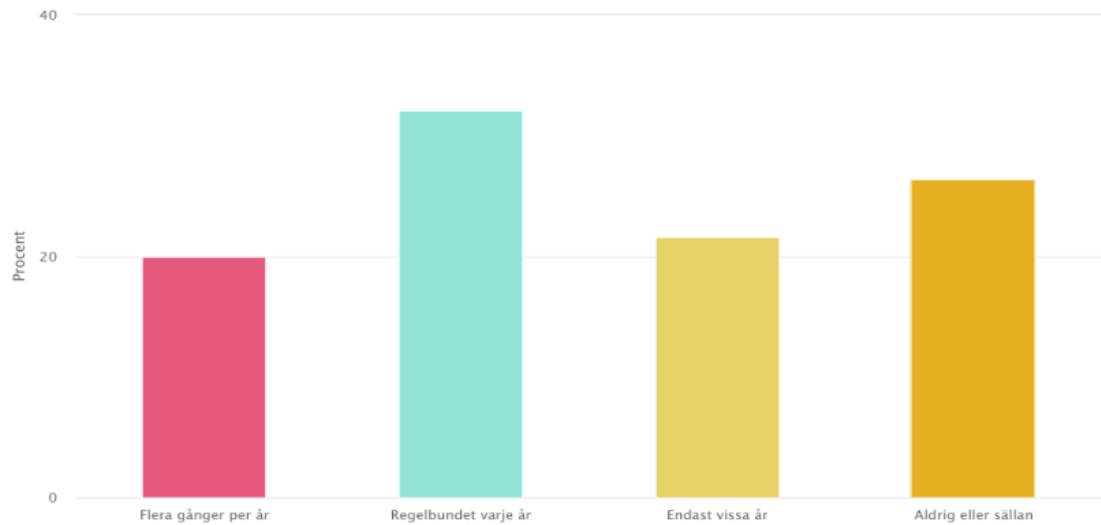
3.4 Parasiter

Figur 4. Svardsdelatagarna svar på hur stor betydelse parasiter har för fåren (A) och hur stor risk de är att de bedömer de är för att djuren drabbas av parasiter på bete (B). Båda frågorna var graderingsfrågor där 0= Låg risk, 5= Hög risk. (Netigate)

Frågorna om hur fårägarna bedömer risken för att deras får ska drabbas av betesparasiter och hur stor betydelse betesparasiter har var båda graderingsfrågor där 0 motsvarar låg risk och 5 motsvarar hög risk (Figur 4A). På frågan om hur de bedömer risken för att djuren drabbas av parasiter svarade djurägarna med ett medelvärde på 2,8. När det gäller hur stor betydelse parasiter har för djuren var medelvärdet 4,4 (Figur 4B).

3.5 Träckprov

Figur 5. Diagram från Netigate om hur ofta träckprov tas för undersökning av betesparsiten i besättningen

Svaren på när fårägarna tar träckprov varierar: 20% uppgav att de tog träckprov flera gånger per år, 32% tog träckprov regelbundet varje år, 22% tar träckprov endast vissa år och 26% tar aldrig eller sällan träckprov (Figur 5).

3.6 Inköp av djur

På frågan om de köpt in djur från utlandet svarade 100% att de inte hade köpt in livdjur från ett annat land. När frågan ställdes om de köpt in livdjur från en besättning som i sin tur importerat djur svarade 2% ja att de hade gjort, 85% nej att det inte hade gjorts och 12% vet ej. När det gäller hur ofta svarsdeltagarna köper in livdjur svarar majoriteten att de köper in högst en gång per år, med 58% men det är också 31% som aldrig köper in livdjur till besättningen.

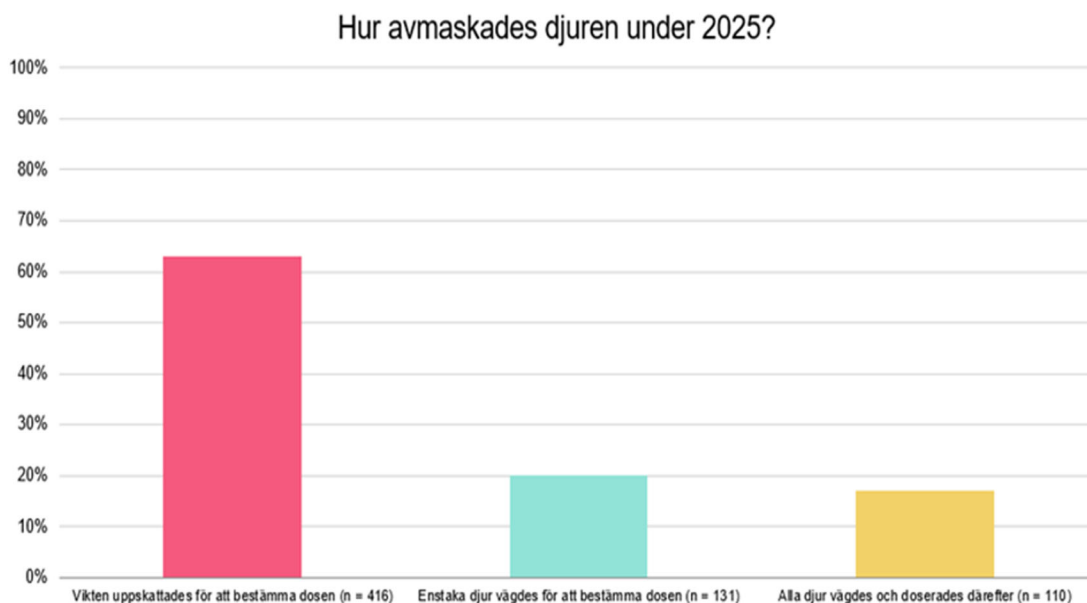
3.7 Avmaskning

De flesta 54% svarade att de avmaskade fåren under år 2025. 32% svarade att de avmaskade fåren efter påvisat träckprov och 15% svarade att fåren avmaskades för säkerhets skull (Bilaga 2, Figur 15A).

De flesta (41%) har använt samma avmaskningsmedel under de senaste tre åren, men det förekommer även att avmaskningsmedlet varierar mellan gångerna (Bilaga 2, Figur 16). Det vanligaste var att avmaskningsmedlet gavs med doseringspistol (57%), medan 18% använde en doseringspistol som kalibrerats före användning och 25% gav på annat sätt. De som angav ”annat” fick svara fritt

och de vanligaste svaren var att dosen gavs manuellt med en spruta oralt via munnen eller att avmaskningsmedlet blandades i fodret (Bilaga 2, Figur 14). Andelen djur som avmaskades i olika djurgrupper varierade. 94% av tackorna avmaskades, 57% av lammen och 65% baggar (Bilaga 2, Figur 15).

Det vanligaste avmaskningsmedlet som gavs var Ivomec eller Noromectin. Frågan om andra preparat var öppen och det framkom att även Axilur, Triclamox och Chanaverm förekom. (Bilaga 2, Figur 13)

Figur 6. Diagrammen tagen från Netigate där de visas hur djurens dos av avmaskningsmedel uppmättes.

Hur dosen för preparatet uppmättes varierade: 63% svarade att de uppskattade djurens vikt för att bestämma dosen, 20% vägde enstaka djur och använde den dosen för alla djur, medan 17% vägde alla djur och doserade efter varje enskilt djur. Vilken dos som gavs framgår dock inte (Bilaga 2, Figur 14),

3.8 *Haemonchus contortus*

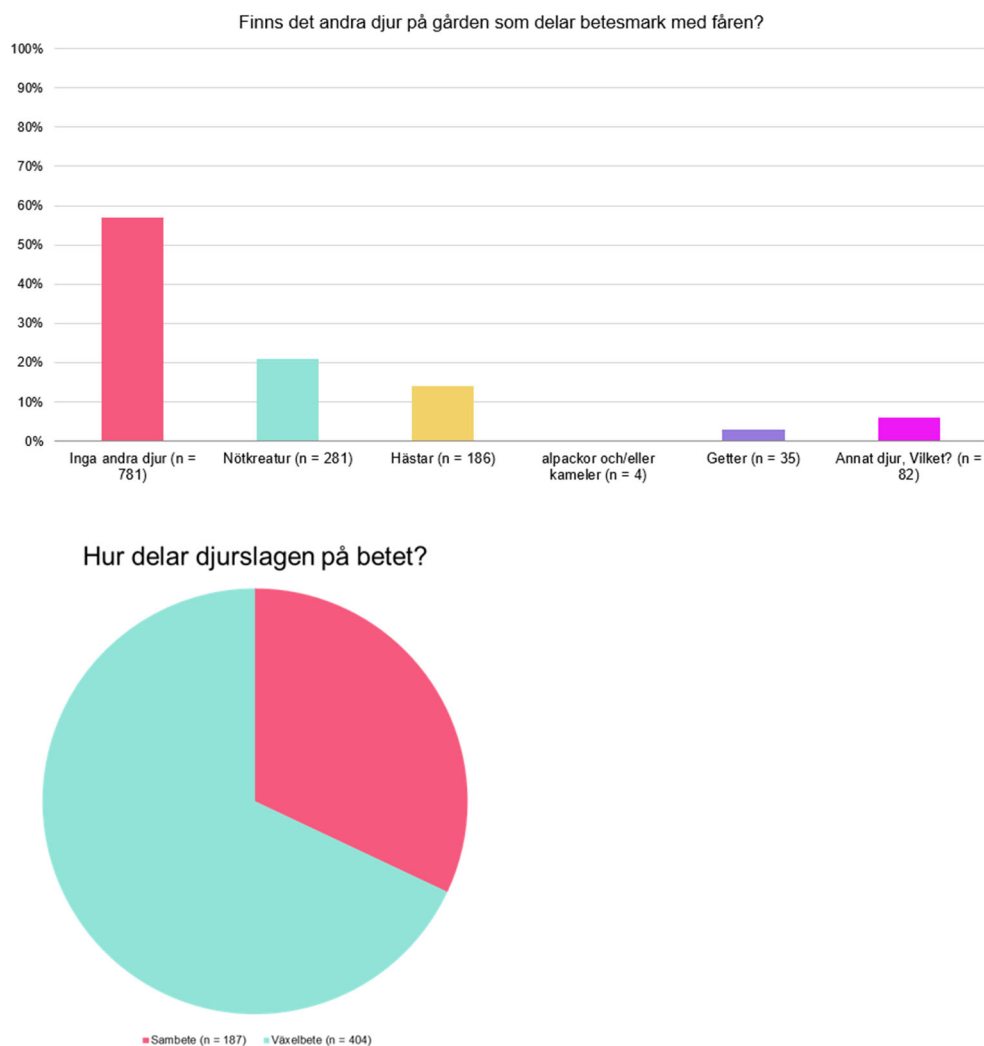
På frågan om resistens mot *H. contortus* svarade 58% att de inte hade noterat någon uppvisad resistens mot parasiten. 39% svarade vet ej, och 1% hade sett resistens mot preparatet Ivermectin, 0,36% hade sett resistens mot preparatet Valbazen och cirka 1,3% svarade att de hade sett uppvisad resistens mot olika preparat (Bilaga 3, Figur 18).

När det gäller frågan om fåren haft problem med *H. contortus* svarade 4% ja, att de haft problem, 17% svarade ja vissa år, 12% uppgav att de inte hade någon uppfattning och 67% svarade nej (Bilaga 3, Figur 17). På frågan om *H. contortus*

påvisats i träckprov svarade 6% ja ibland, 23% ja inte på två år, 13%, nej ej hittats 37% och träckprov aldrig tagits svarade 20% (Bilaga 3, Figur 19).

När det gäller hur djur som är positiva för *H. contortus* på träckprov hanteras svarade 18% att de avskiljs från flocken, 54% att de går kvar i flocken, 9% flyttades till annat bete och 18% och flytta in till stall (Bilaga 3, Figur 20).

3.9 Sambete och växelbete med andra djurslag

Figur 7. Stapeldiagrammet beskriver om gården hade andra djur och vilka andra djur som de hade. Cirkeldiagrammet beskriver om de har sambete eller växelbete med andra djurslag. Där grön färg är växelbete och röd färg är sambete med andra djurslag. (Netigate)

I 58% av fallen svarade personerna att de inte hade några andra djur på gården, vilket innebär att de antingen inte har sambete eller växelbete, eller att de behöver låna in andra djur för att kunna växelbeta eller ha sambete. Av dem som svarade att det fanns andra djur på gården och att delar bete mellan olika djur, uppgav

68% att de använde växelbete och 32% att de hade sambete mellan fåren och de andra djuren (Bilaga 3, Figur 17).

När det gäller vilka andra djur som fanns på gården var nötkreatur vanligast med 20%. Därefter kom häst med 14%. Andra djur eller att de hade mer än ett djurslag uppgavs av 6% och det förekom även fjäderfä tillsammans med fåren samt att det ofta fanns flera andra djurslag på gården (Figur 7).

3.10 Korrelationer

Det finns ingen skillnad i antalet avmaskningar som ekologiska och konventionella gårdar. Jämfört med de gårdar som avmaskades en gång och de som avmaskades fanns de ingen skillnad mellan ekologiska och konventionella gårdar (logg-odds= -0,082 +/- 0,32, p= 0,8). Inte heller fanns det någon skillnad mellan de som avmaskade tre gånger (logg-odds = -0,0775 +/- 1,036, p= 0,45).

I (Bilaga 1, Figur 8) beskrivs sambandet mellan sambete eller växelbete på djurslagen häst eller nötkreatur och om *H. contortus* hittats i träckprov. Sedan i (Bilaga 1, Figur 9) beskriver diagrammet hur de avmaskat fåren och om *H. contortus* hittats i träckprov från fåren. Vidare i (Bilaga 1, Figur 10) visar diagrammet på sambandet mellan olika djurslag och om *H. contortus* hittats i träckprov. Diagrammen är tagna ifrån dataprogrammet R.

4. Diskussion

Denna studie syftade till att undersöka hur olika avmaskningsstrategier påverkar parasiter som djurägarna inte haft tidigare i sin besättning, vilka effekter avmaskningsmedel har för att minska smittrycket, om växelbete eller sambete kan ha betydelse för smittrycket samt om andra djur kan påverka smittrycket. Diskussionen har begränsats till att behandla vissa frågor från enkäten som tagits upp i resultatdelen.

Enkäten hade en svarsfrekvens på 23 %, vilket kan uppskattas vara bra. Den genomsnittliga svarstiden var 8,36 minuter vilket uppfyllde målsättningen om att enkäten skulle kunna besvaras på mindre än 10 minuter. De som svarat på enkäten var en spetsig grupp som har haft olika produktionsinriktningar med sina får, var i olika åldrar, och hade olika färraser. Svaren var dock jämnt fördelade könsmässigt, vilket kan tyda på att detta inte har någon större påverkan på hur fårégagare hantera betesparasiter. Variationen bland de som svarade på enkäten kan tyda på att vissa har haft får för produktion medan andra har haft fåren för hobbyverksamhet, vilket har varit positivt för att se hur de olika inriktningarna tänker kring parasiter. Det som skulle kunna gjorts annorlunda är att vara mer specifik eller göra det lättare att se vilka som svarat på följdfrågorna för att få mer konkreta svar.

4.1 Avmaskningsstrategi och smittskydd

I enkäten uppgav respondenterna att 52% hade får som hobby eller naturvård medan 43% främst hade får för ull, skinn och kött. Det är viktigt att hålla friska djur för att få en fungerande ekonomi oavsett vad man har för produktionsinriktning (Höglund et al. 2022).

Respondenterna svarade på frågor kring hur de håller djuren på bete. De flesta hade naturbetesmarker som fåren betar på men även en del som varierar mellan naturbetesmark och åkermark. Vi kan även se att de flesta har flera beten som är permanenta, och många svarande även i enkäten att de har gamla beten som är minst fem år eller en kombination av nya och gamla beten. Enligt Eysker et al. (2005) kan *H. contortus* smitta ett bete på mycket kort tid, men om man undviker att ha fåren på betet under längre tid dör parasiterna.

För att minska smittrycket och för att förhindra att få in betesparasiter är en av de viktigaste åtgärderna att ha bra betesrotation. Lamm är extra känsliga mot betesparasiter vilket gör att det är viktigt att de får gå på de beterna med lägst smittryck. Detta kan vara nyproducerad vall, återväxt eller beten som fått vila minst ett år. Bello et al. (2026) visar på att lamm hade till stor del *H. contortus* i träckprov på alla deras försöksgrupper. Lamm med parasiter får negativa konsekvenser som sämre djurvälstånd, lägre produktion och sämre ekonomi.

I frågan om de har någon betydelse om gårdarna är ekologiska eller ej när de kommer till hur ofta de avmaskar djuren, ses ingen skillnad. Dock var det få gårdar som svarade att de var ekologiska vilket gjorde det svårt att analysera om detta hade en större påverkan. Men vi kan se att 15 % av de svarande använde anthelminitika lädermedel i förebyggande syfte. Vilket inte får göras i ekologisk produktion. I Halvarsson et al. (2022) studie svarade fler ekologiska producenter att de tog avföringsprov från sina får. De är en viktig förebyggande åtgärd för att inte få in parasiter och en viktig åtgärd är att gården tar avföringsprov på djur som köps in och att hålla alla inköpta djur i en karantän den första tiden. I enkäten kan vi se att allra flesta avmaskar nyinköpta djur och att förekomst att importera får är liten och inte görs i större utsträckning.

Höglund et al. (2024) skriver att man kan se att djur som behandlas innan försäljning kan visa på parasiter efter några veckor. Det gör det extra viktigt att hålla nya får i karantän och fortsätta ta avföringsprov för att se om parasiter förekommer. Vi kan se i enkäten att den största andelen avmaskar fåren innan ankomst men att de varierar kring om det inte görs eller att de avmaskas innan de kommer, och i Höglund et al. (2024) beskriver att djur som köps från Sverige kan ha resistens mot parasiter.

I hur stor risk som fårägare bedömer att deras får drabbas av parasiter var medeltalet=2,76, vilket visar på att djurägarna ligger i mitten på skalan mellan 1–5. De ser ingen större risk att deras djur drabbas av betesparasiter. Man kan även se ett liknande svar i frågan om hur stor betydelse parasiter har för djuren, där blir medeltalet=4,39, på skala från 1–10 vilket även där visar på att de flesta ligger i mitten på skalan. De kan bero på olika faktorer, en anledning kan vara att de inte har haft parasiter i sin besättning eller att de inte tagit avföringsprov och inte vet om de har parasiter i sin besättning. Har en besättning haft parasiter kan de uppges en större oro för att få in det igen eller att de har haft svårt att bli av med parasiterna och med de ser större konsekvenser av parasiterna.

I (Bilaga 2, Figur 12) ses att de flesta inte har haft problem med *H. contortus* och att de då inte behövt behandla djuren, detta kan vi även se i enkäten då 54% inte avmaskat djuren under år 2025. Att avmaska djuren om parasiter har uppvisats på träckprov är det som rekommenderas (Eriksson 2023). För att minska resistens hos betesparasiter är det viktigt att veta vilken art av parasiter djuren har, i vilken mängd parasiterna är och vilket preparat som ska ges till djuren (Höglund et al. 2022). Resistens förekommer i Sverige och för att minska risken för resistens skriver Höglund et al. (2022) att det är viktigt med rätt dosering för att förebygga att resistens fortsätter att spridas.

I enkäten kan vi se att 63% uppskattade vikten på djuren och gav en dosering av preparaten utifrån uppskattningen. Detta kan leda till att fel dosering ges, både en för låg dosering och en för hög dosering. Detta kan ge negativa konsekvenser som kan göra att djuren inte bli av med parasiten och att de skapar en resistent,

men även att djuren får biverkningar av preparatet som blir negativt. Att ge en för hög dos av preparatet kan även leda till en högre kostnad då de behövs mer medel/preparat. De 20% som vägde enstaka djur får en mer koll på vad djuren väger och kan ge en mer korrekt dos till djuren men eftersom de bara väger enstaka djur så kan dosen bli fel till vissa djur och korrekt till andra djur. 17% vägde alla djur och kan då ge en korrekt dos till varje djur vilket kan bidra till en minskad resistensproblematik, mindre kostnad för preparat då man inte övermedicinerar vissa djur samt större andel av djuren blir av med parasiten. Det kan dock vara tidskrävande och blir mycket merarbete att väga alla djuren i besättningen speciellt om man har många individer.

Det är viktigt att ge en korrekt dosering av preparat för att få bort parasiterna och för att minska resistensen. De förekom att fårägare bytte mellan olika preparat för behandling, både mellan varje tillfälle och mellan olika år (28%), vilket även Scare et al. (2018) påpekat kan minska risken för att resistens uppkommer.

4.2 Sambete eller växelbete med andra djur

Den största procentandelen svarade nej på om gården har andra djur tillsammans med fåren. Av de som däremot hade djur tillsammans med fåren, var det flest som hade nötkreatur. Häst eller andra djur var det näst vanligaste. I gruppen som svarade andra djur var den övervägande delen fjäderfä eller sällskapsdjur såsom hund. Fjäderfä och sällskapsdjur är inte betesdjur och kan därför inte minska smittrycket av betesburna parasiter.

Däremot kan både får och nötkreatur bära på *H. contortus*. Detta gör att växelbete och sambete kan få negativa konsekvenser, genom att båda arterna kan drabbas av parasiten, vilket leder till att fler djur kan bli smittade och djurägaren få behandla fler djur. Det blir en lägre produktion och en sämre djurvälstånd för fler djur och djurarter. Men för djur som inte har *H. contortus* som värddjur exempelvis häst kan det vara positivt att ha sambete eller växelbete då detta kan ge ett smittfritt bete. Hästar och får betar på olika sätt vilket kan göra att parasiter överlever, men tanken är att de minskar varandras arts specifika parasiter genom att sambete eller växelbeta (Mahieu & Aumont 2009).

5. Slutsats

Syftet med denna studie var att ta undersöka vad djurägare gör för att minska risken att få in parasiter och hur de förebygger och behandlar sina får. Vi ville även se hur djurägarna arbetar kring parasiten *H. contortus* då den är en av fårets allvarligaste parasiter.

Som slutsats kan vi konstatera att avmaskningsstrategi påverkar smittrycket på gården och att de kräver en stor kunskap hos fårägare kring smittrycket. I denna studie ser vi att avmaskning har en effekt på att minska smittrycket men att de är många faktorer som påverkar och har inverkan i smittrycket, så som dosering, hantering, preparat, betesrotation och klimat. Vi kan inte se att det har någon betydelse för smittrycket om gården har andra djur tillsammans med fåren eller ej. Oavsett vilka djurslag som finns på gården och om de är sambete eller växelbete med fåren kan vi inte se att detta ger en större påverkan på smittrycket. Det skulle behövas mer inriktade och omfattande studier på hur just olika djurslag kan arbeta tillsammans med sambete eller växelbete för att få en med klarlagd bild.

Överlag är fårägares inställning på en medelnivå till att fåren drabbas av parasiter och hur stor betydelse parasiter har för djuren. Det kan bero på olika faktorer. En av dem kan vara att Sverige har bra förebyggande åtgärder och kontrollprogram mot parasiter, vilket kan bidra till minskad risken för att få in betesparasiter i sin besättning.

Referenser

- #16 Fårpodden om parasiter, resistenta parasiter och betesplanering – Svenska Fåravelsförbundet (u.å.). <https://faravelsforbundet.se/16-farpodden-om-parasiter-resistenta-parasiter-och-betesplanering/> [2026-03-30]
- Arsenopoulos, K.V., Fthenakis, G.C., Katsarou, E.I. & Papadopoulos, E. (2021). Haemonchosis: A Challenging Parasitic Infection of Sheep and Goats. *Animals*, 11 (2), 363. <https://doi.org/10.3390/ani11020363>
- Avmaskning av häst (u.å.). SVA. <https://www.sva.se/djurhaelsa/djurslag-a-oe/sport-och-saellskapsdjur/haest/parasiter-hos-haest/avmaskning-av-haest/> [2026-04-02]
- Bello, H.J.S., Costa, E.C. da, Cunha, A.F. da, Kapritchkoff, R.T.I., Corrêa, L.G.P., Niciura, S.C.M., Esteves, S.N., Santos, L.A.L. dos, Minho, A.P. & Chagas, A.C. de S. (2026). Monitoring the second generation of lambs after *Haemonchus contortus* replacement in ewes: effects of climate, sheep breed, and integrated control strategies in the tropics. *Veterinary Parasitology: Regional Studies and Reports*, 71, 101481. <https://doi.org/10.1016/j.vprsr.2026.101481>
- Endoparasiter (utom koccidier) hos får (u.å.). SVA. <https://www.sva.se/djurhaelsa/djursjukdomar-a-oe/sjukdomar/endoparasiter-utom-koccidier-hos-faar/> [2026-03-28]
- Eriksson, I. (2023). Hjälp fåren att stå emot parasiter. *Gård & Djurhälsan*. <https://www.gardochdjurhalsan.se/hjalp-faren-att-sta-emot-parasiter/> [2026-03-27]
- Eriksson, I. (2023). Resistensundersökning 2022. *Gård & Djurhälsan*. <https://www.gardochdjurhalsan.se/resistensundersokning-2022/> [2026-05-07]
- Eysker, M., Bakker, N., Kooyman, F.N.J. & Ploeger, H.W. (2005). The possibilities and limitations of evasive grazing as a control measure for parasitic gastroenteritis in small ruminants in temperate climates. *Veterinary Parasitology*, 129 (1), 95–104. <https://doi.org/10.1016/j.vetpar.2004.12.022>
- Haemonchus* – en översikt | ScienceDirect Topics (u.å.). <https://www.sciencedirect.com/topics/agricultural-and-biological-sciences/haemonchus> [2026-04-02]
- Haemonchus med Bitte Ljungström (u.å.). *Kollamasken*. <https://kollamasken.nu/kunskapsbank/haemonchus/> [2026-03-28]
- Halvarsson, P., Gustafsson, K. & Höglund, J. (2022). Farmers' perception on the control of gastrointestinal parasites in organic and conventional sheep production in Sweden. *Veterinary Parasitology: Regional Studies and Reports*, 30, 100713. <https://doi.org/10.1016/j.vprsr.2022.100713>
- Hedberg Alm, Y., Tydén, E., Martin, F., Lernå, J. & Halvarsson, P. (2025). Farm size and biosecurity measures associated with *Strongylus vulgaris* infection in horses. *Equine Veterinary Journal*, 57 (3), 703–711. <https://doi.org/10.1111/evj.14212>
- Höglund, J., Baltrušis, P., Enweji, N. & Gustafsson, K. (2022). Signs of multiple anthelmintic resistance in sheep gastrointestinal nematodes in Sweden. *Veterinary Parasitology: Regional Studies and Reports*, 36, 100789. <https://doi.org/10.1016/j.vprsr.2022.100789>
- Höglund, J., Grandi, G., Enweji, N. & Gustafsson, K. (2024). Ramming the parasites: Evaluation of quarantine procedures against *Haemonchus contortus* at sheep markets in Sweden. *Veterinary Parasitology: Regional Studies and Reports*, 56, 101125. <https://doi.org/10.1016/j.vprsr.2024.101125>

- Fthenakis G.C, Papadopoulos E. (2018). Impact of parasitism in goat production. *Small Ruminant Research*, 163, 21–23.
<https://doi.org/10.1016/j.smallrumres.2017.04.001>
- Mahieu, M. & Aumont, G. (2009). Effects of sheep and cattle alternate grazing on sheep parasitism and production. *Tropical Animal Health and Production*, 41 (2), 229–239. <https://doi.org/10.1007/s11250-008-9180-z>
- Nationell strategi mot anthelmintikaresistens – Svenska Fåravelsförbundet* (u.å.).
<https://faravelsforbundet.se/nationell-strategi-mot-anthelmintikaresistens/>
[2026-04-03]
- Niciura, S.C.M., Cardoso, T.F., Ibelli, A.M.G., Okino, C.H., Andrade, B.G., Benavides, M.V., Chagas, A.C. de S., Esteves, S.N., Minho, A.P., Regitano, L.C. de A. & Gondro, C. (2024). Multi-omics data elucidate parasite-host-microbiota interactions and resistance to *Haemonchus contortus* in sheep. *Parasites & Vectors*, 17 (1), 102.
<https://doi.org/10.1186/s13071-024-06205-9>
- Scare, J.A., Lyons, E.T., Wielgus, K.M. & Nielsen, M.K. (2018). Combination deworming for the control of double-resistant cyathostomin parasites – short and long term consequences. *Veterinary Parasitology*, 251, 112–118.
<https://doi.org/10.1016/j.vetpar.2018.01.010>

Populärvetenskaplig sammanfattning

I denna enkätstudie har de undersökts om hur fårägare gör för att minska och förebygga betesparasiter. Det har skickats ut 37 frågor via sidan netigate till alla registrerade fårägare 2024. Vi ville ta reda på vad fårägare har för betesstrategier för att minska risken för att få in parasiter till gården, om de använder sambete eller växelbete och vilken effekt har avmaskningsmedel för smittrycket samt om de har någon påverkan om de är stora fårproducenter eller om de är mindre och mer som en hobbyverksamhet med fåren (mindre besättningar).

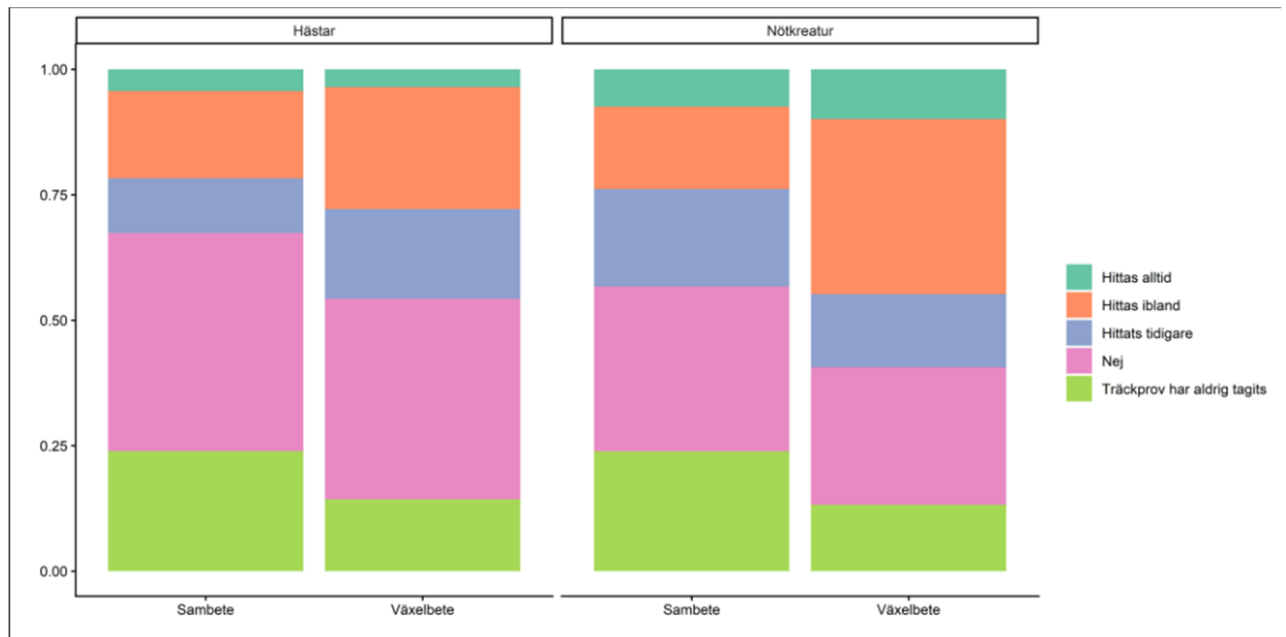
Betesparasiter drabbar alla betande djur av i en mer eller mindre mängd. En mindre mängd parasiter behöver inte påverka djuren medan en större mängd kan ha stora negativa konsekvenser på djuren och dess välfärd. För får finns en betesparasit som heter *H. contortus* och den är en av de allvarligaste betesparasiterna för får. Fåren visar tecken på sjukdom via nedsatt allmäntillstånd, blodbrist, nedsatt tillväxt, bölder under halsen och i värsta fall kan den leda till döden. Detta påverkar både djurens välfärd och fårägarens ekonomi. Detta genom att djuren inte växer och att man inte kan sälja eller slakta djuren den tidsplan man haft tidigare. Då mister man en inkomst men även så behöver djuren få mer foder under en längre period. Foderkostnader är en av de största kostnaderna för en lantbrukare. Betesparasiten *H. contortus* har får som sin värd. Masken lever i löpmagen hos får där de producerar ägg som kommer ut via träcken. Äggen lever i jorden där de växer. Som larver kryper de upp på bladen och det är där fåren betar gräset med parasiten på. Masken kommer till löpmagen där den växer och lever till vuxen storlek och börjar producera ägg. För att överleva i magen så suger de blod från fåren. Detta kan leda till blodbrist hos fåren med en större mängd parasiter i löpmagen. Värst drabbade blir lamm och yngre djur då de inte byggt upp något immunförsvar mot parasiter samt att de är mer känsliga.

I denna enkätstudie kan vi se att det inte finns något skillnad i hur fårägarna avmaskar beroende på om de är ekologiska eller konventionell. Dock var det en liten procent ekologiska producenter som deltog i enkäten. Vi kunde heller inte se någon skillnad på smittrycket i om de hade andra djur på gården och som sambetar eller växelbete.

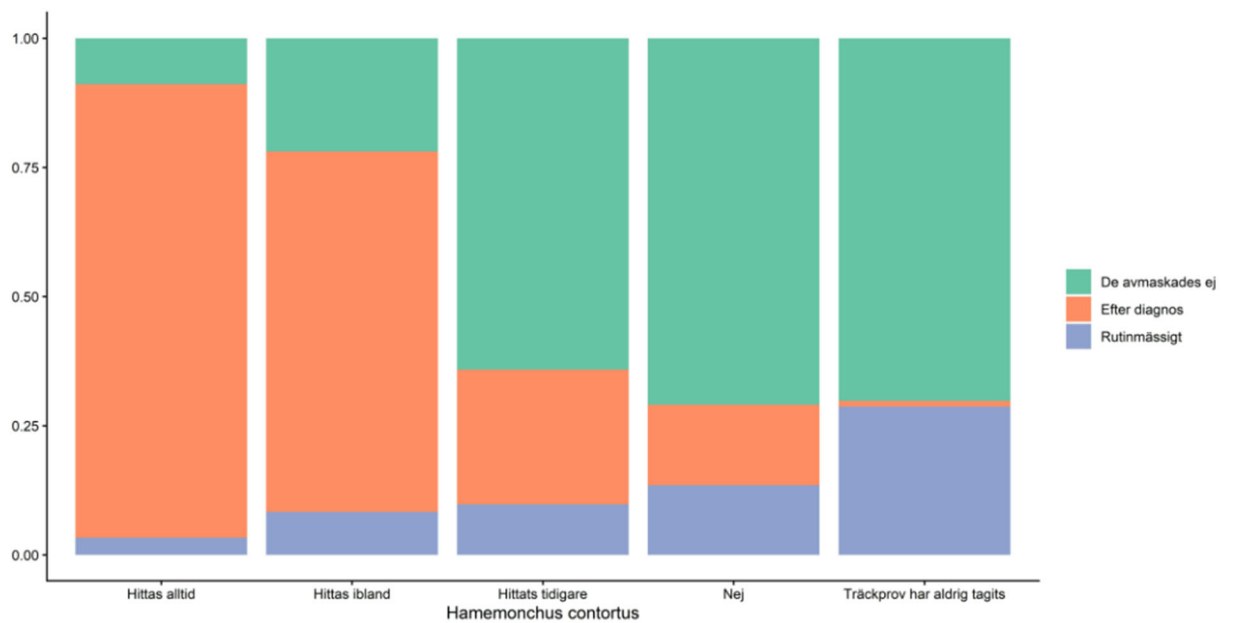
Det som kunde ses från enkäten var att 15 % av deltagarna behandlar fåren i förebyggande syfte mot betesparasiter vilket i andra studier har visats uppge resistens mot betesparasiter, vilket i sin tur är negativt på fårens välfärd. Men att de flesta inte har problem med betesparasiten *H. contortus* och då inte behöver behandla djuren.

I enkäten ser vi att fårägare generellt sätt inte är oroliga för betesparasiter och att många håller ett lågt smittryck.

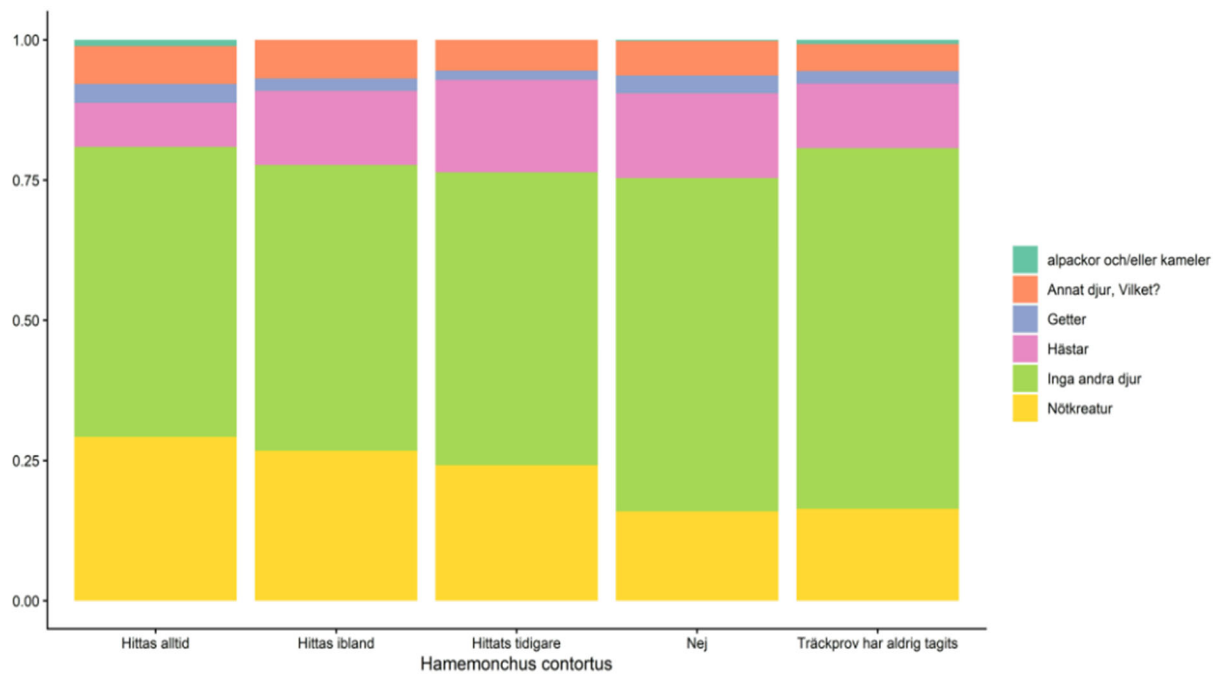
Bilaga 1

Figur 8 Diagram som visar statistiska beräkningar från dataprogrammet R. Jämförelse mellan om *H. contortus* hittats i träckprov och om gården har sambete eller växelbete. Och vad de har för djurslag vid sambete respektive växelbete.

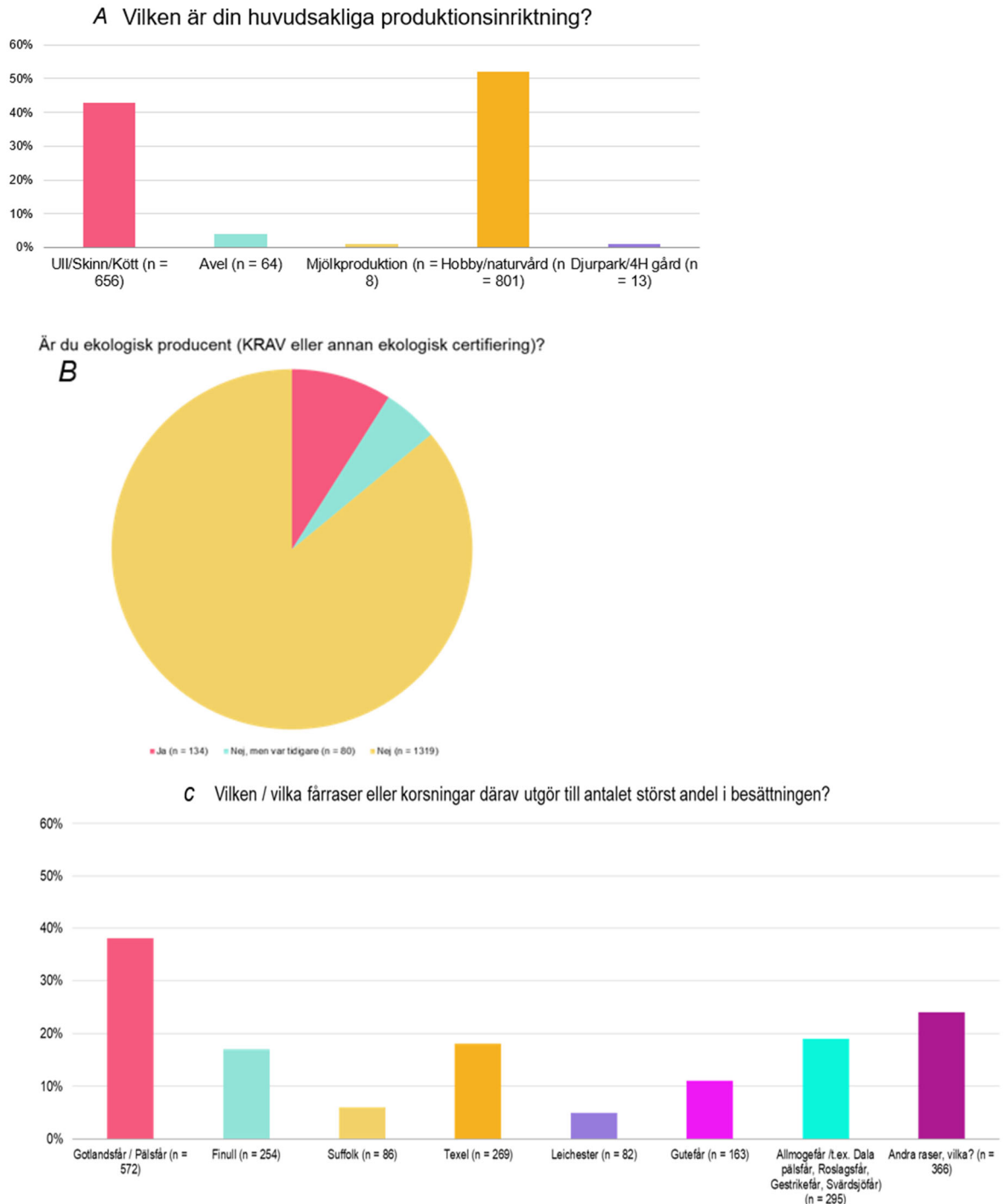

Figur 9 Diagram som beskriver de statistiska beräkningarna som utfördes i dataprogrammet R. De beskriver skillnaderna mellan hur fåren avmaskades och om de har hittats *H. contortus* i träckprov.

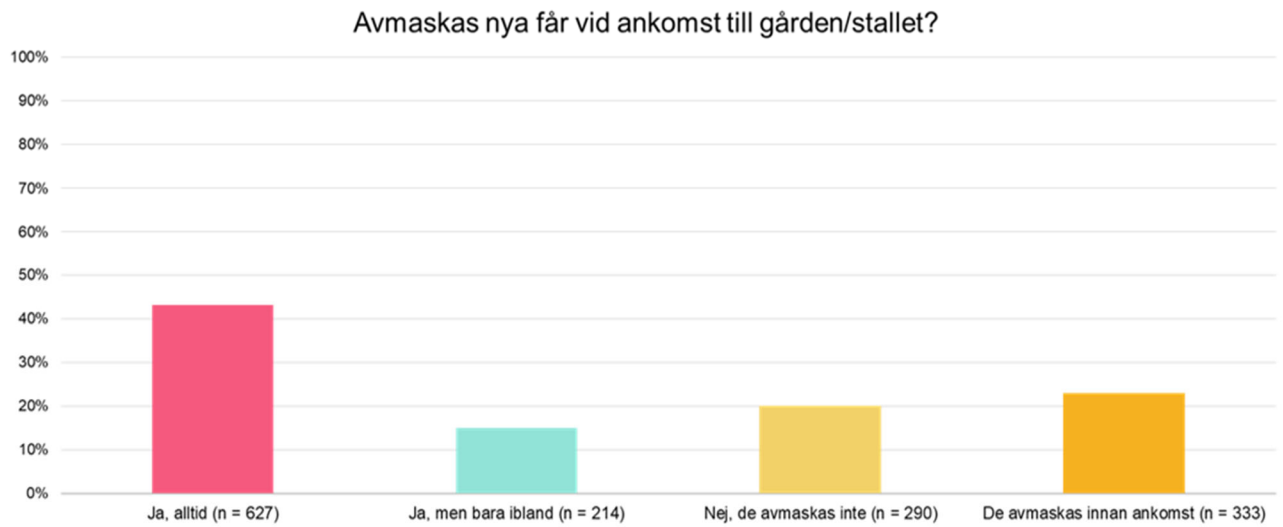

Figur 10 Diagram som beskriver statistiska beräkningar som gjordes i dataprogrammet R. Här gjordes om vilka djurslag som fanns på gården och om de hittat *H. contortus* i träckprov.

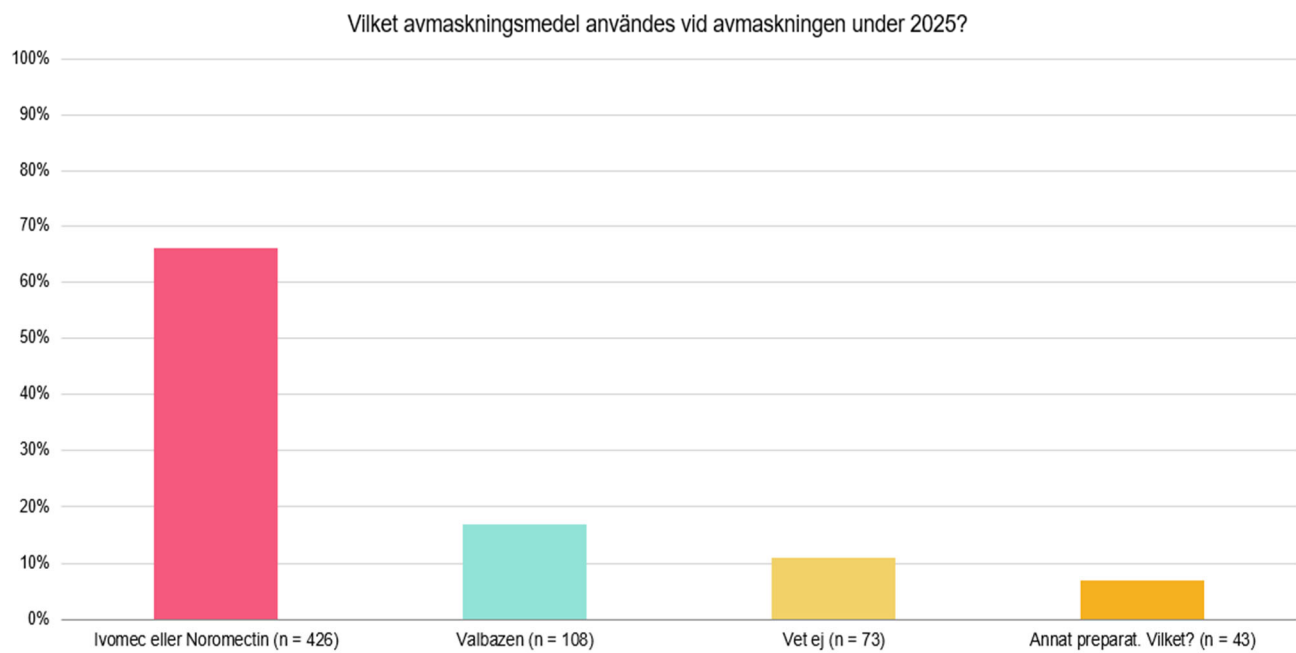
Bilaga 2

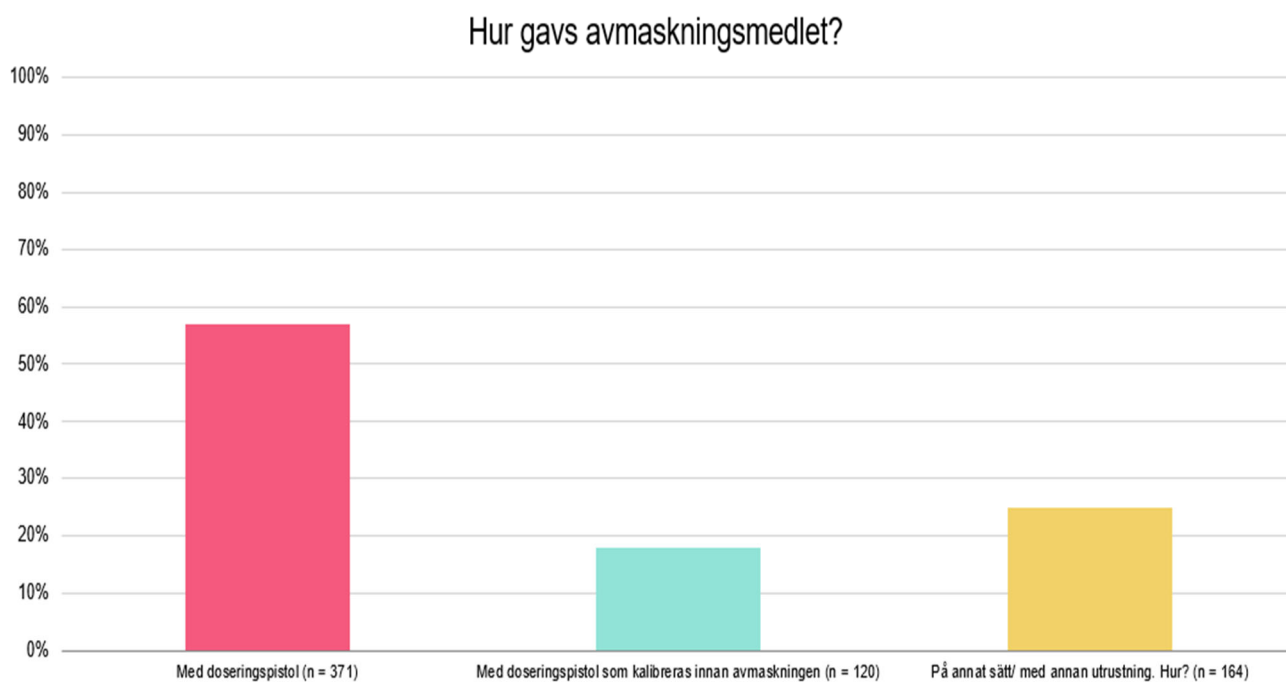
Figur 11 Beskriver vilka olika produktionsinriktningar (A) och raser (C) som svarsdeltagarna har. Cirkeldiagrammet (B) visar om gårdarna är ekologiska eller konventionella där gul är konventionella gårdar, röd ekologiska och grön att de har varit ekologiska.

Figur 12 Utdrag från netigate som visar ett diagram över om nya djur avmaskades vid ankomst till gården eller stallet.

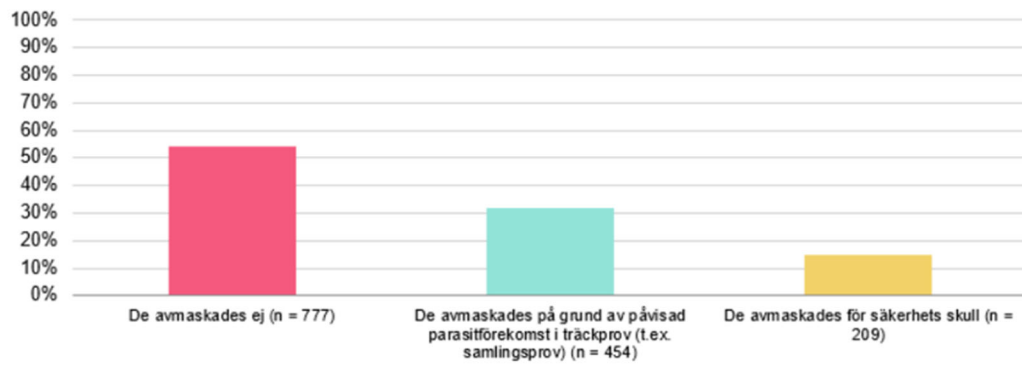

Figur 13 Diagram från Netigate som beskriver vilka avmaskningsmedlen som användes vid avmaskning av fåren under år 2025.

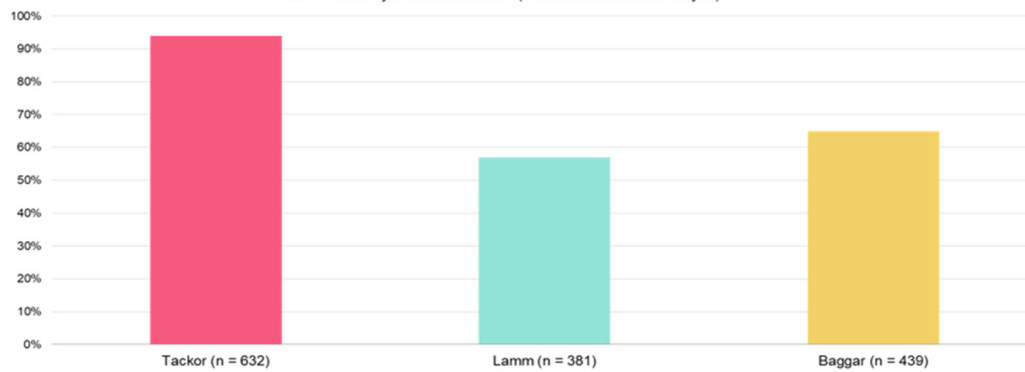

Figur 14 Diagram som visar hur avmaskningsmedlet ges till fåren.

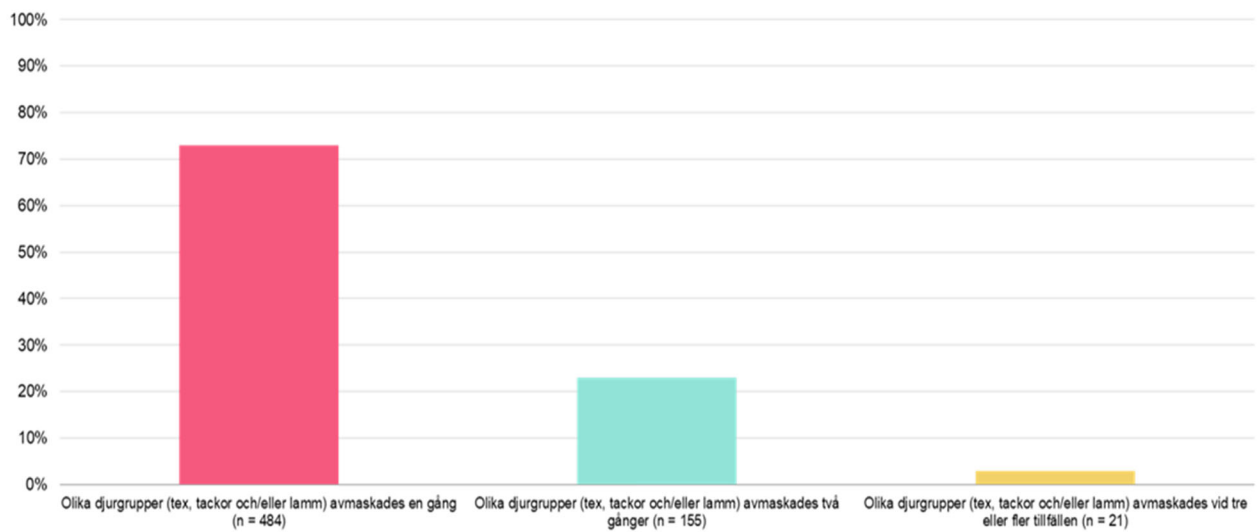
A Avmaskades fåren under 2025?

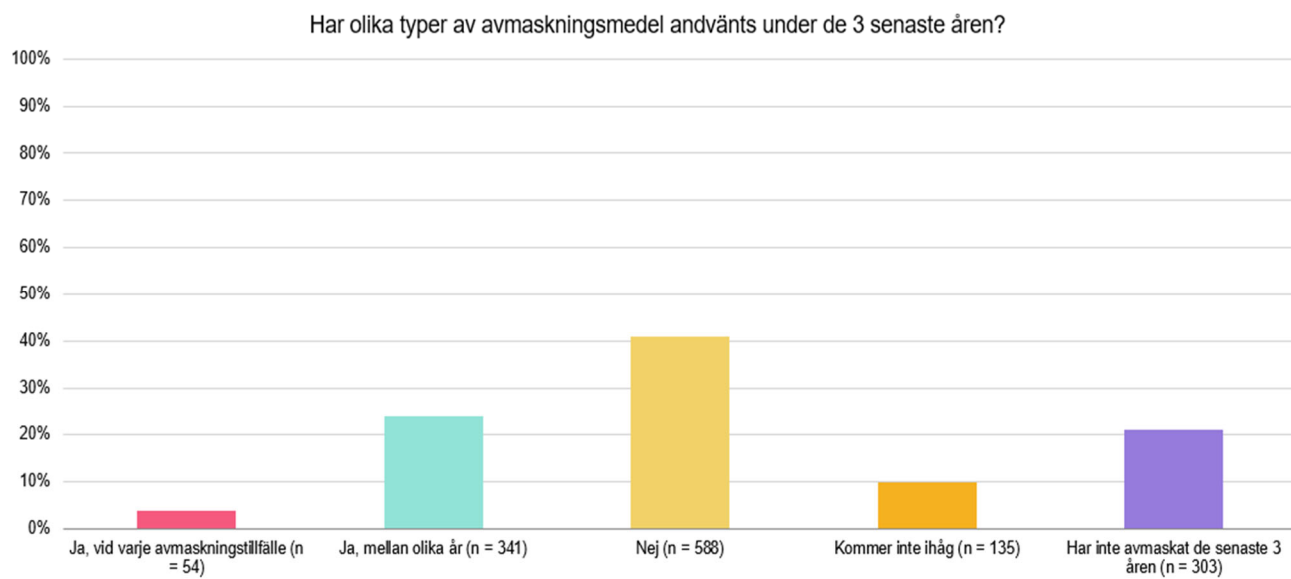
B Vilka djur avmaskades? (Flera alternativ kan väljas)

C Hur ofta avmaskades djuren? (fyll i det alternativ som passar bäst)

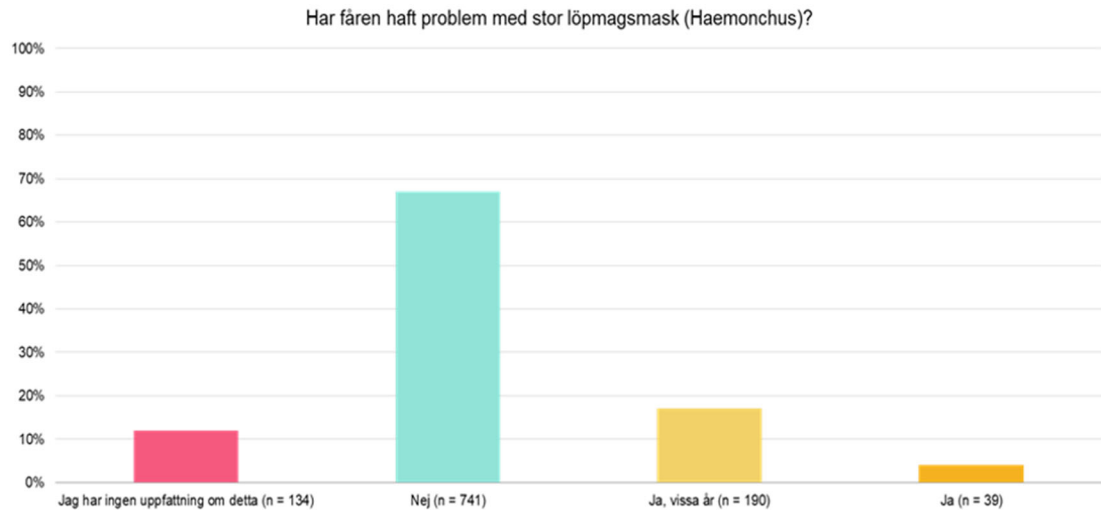

Figur 15 Svaren på frågor kring avmaskning. Om de avmaskade djuren under år 2025 (A), vilka djur som avmaskades, röd-tackor, grön-lamm och gul-baggar (B) och hur ofta djuren avmaskades (C).

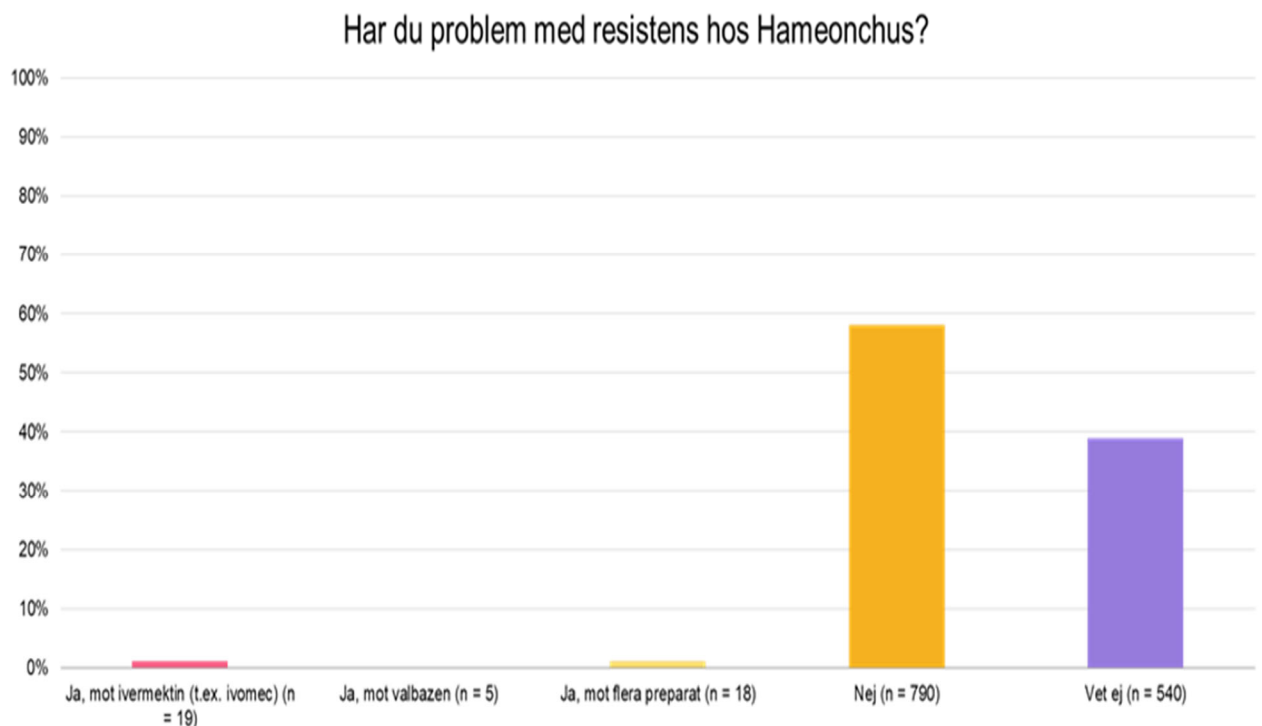

Figur 16 Netigate diagram om hur olika avmaskningsmedel har använts under de senaste tre åren.

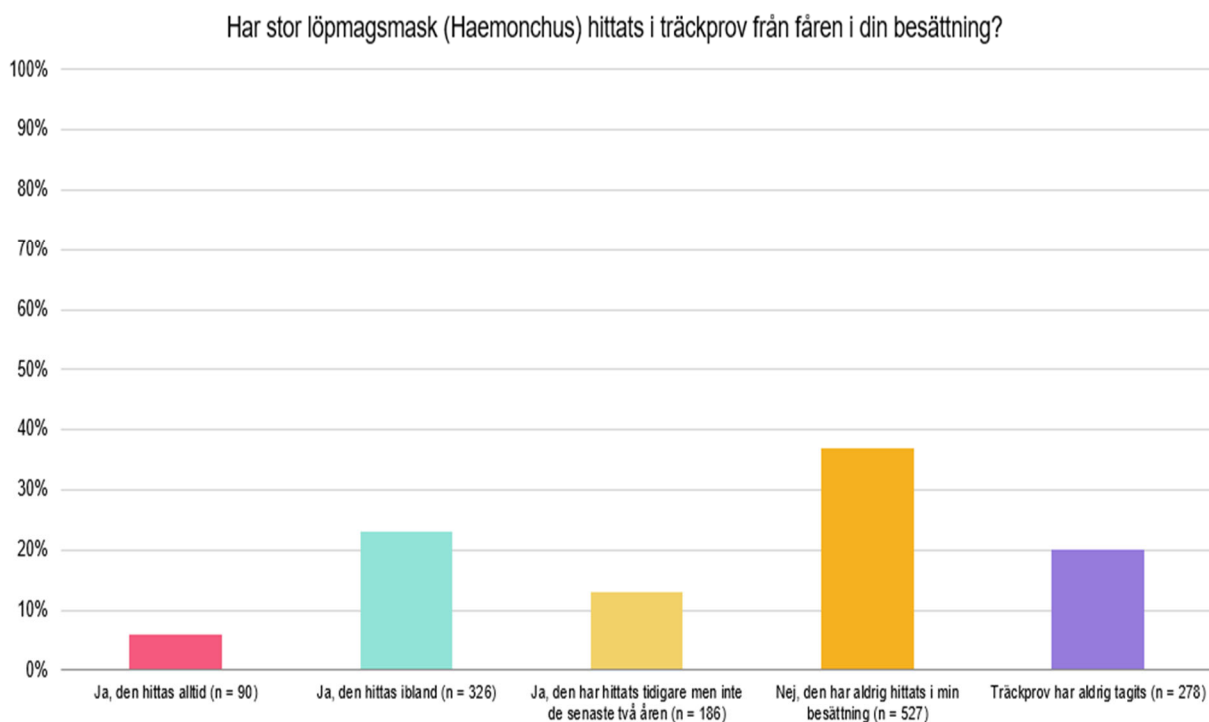
Bilaga 3

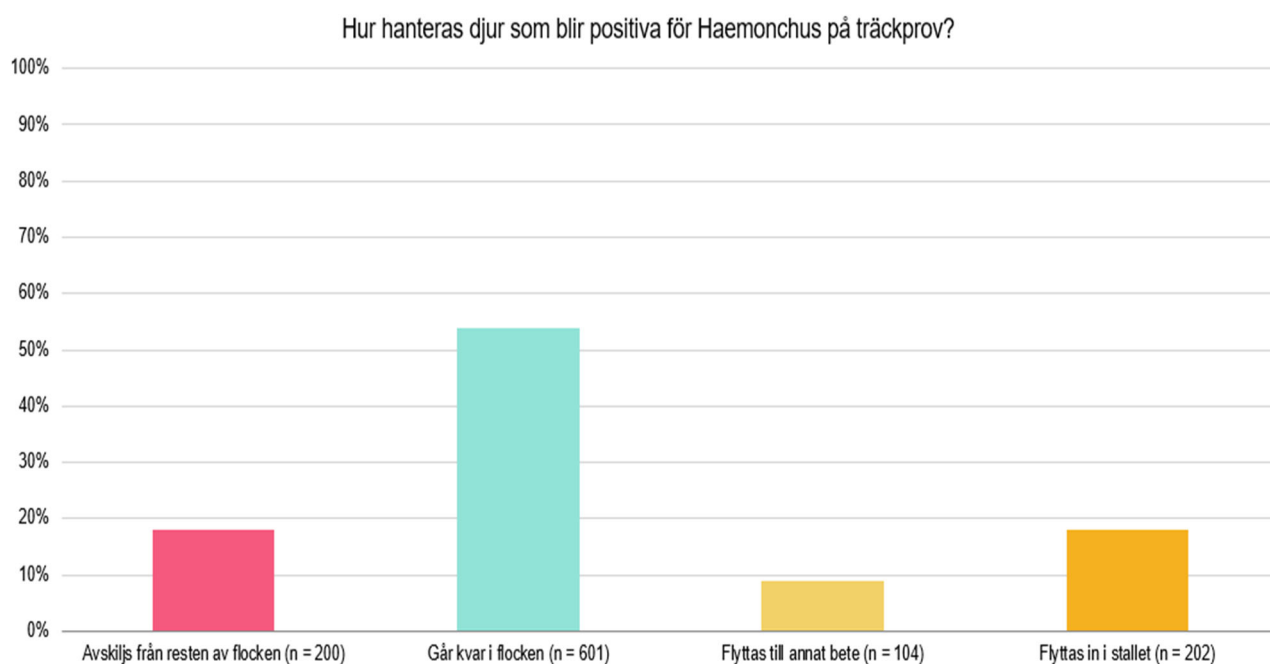
Figur 17 Diagram tagets från Netigate i frågan om de har haft problem med *H. contortus*.

Figur 18 Hur svarsdeltagarna svarade kring frågan om de haft problem med resistens mot *H. contortus*. Vi kan se att den övervägande delen inte haft problem med resistens mot *H. contortus*

Figur 19 Diagram från Netigate där man kan se om svarsdeltagarna har hittat *H. contortus* i träckprov.

Figur 20 Beskriver hur djur som blivit positiva på träckprov för *H. contortus* behandlas.

Bilaga 4

1. Har du får för närvarande eller haft under 2025 och kan svara för gården?

Ja
Nej

2. Är du man eller kvinna?

Man
Kvinna
Vill ej svar

3. Hur gammal är du?

18–29
30–35
46–59
60+

4. Vilken är din huvudsakliga produktionsinriktning?

Ull/skinn/kött
Avel
Mjölproduktion
Hobby/Naturvård
Djurpark/ 4H-gård

5. Är du ekologisk producent (KRAV eller annan ekologisk certifiering)?

Ja
Nej, men var tidigare
Nej

6. Vilken/vilka fårraser eller korsningar därav utgör till antalet störst andel i besättningen?

Gotlandsfår/Pälsfår
Finull
Suffolk
Texel
Leicester
Gutefår
Allmogefår/ tex, Dala pälsfår, Roslagsfår, Gestrikefår, Svärdsjöfår
Andra raser, vilka?

7. När sker lamningarna?
Alla tackor lammar på stall under samma period
Flera lammningsperioder under stall perioden
Lamningarna sker i huvudsak på bete
Annat
-
8. Hur ofta köper du in livdjur?
Aldrig
Högst en gång per år
Mer än en gång per år
-
9. Har du under senaste 10 åren importerat djur från annat land?
Ja
Nej
-
10. Avmaskas nya får vid ankomst till gården/stallet?
Ja, alltid
Ja, men bara ibland
Nej, de avmaskas inte
De avmaskas innan ankomst
-
11. Har du köpt in djur från en besättning som i sin tur har importerat livdjur från utlandet?
Ja
Nej
Vet ej
-
12. Hur bedömer du risken att ditt djur drabbas av parasiter på bete?
1, låg risk –10, hög risk
-
13. Hur ofta tas träckprov för undersökning av betesparasiter i besättningen?
Flera gånger per år
Regelbundet varje år
Endast vissa år
Aldrig eller sällan
-
14. Avmaskades fåren under 2025?
De avmaskas ej
De avmaskades på grund av påvisad parasitförekomst i träckprov (tex, samlingsprov)
De avmaskades för säkerhets skull
-

15. Vilka djur avmaskades?

Tackor

Lamm

Baggar

16. Hur ofta avmaskades djuren?

Olika djurgrupper (tex, tackor och/eller lamm) avmaskades en gång

Olika djurgrupper (tex, tackor och/eller lamm) avmaskades två gånger

Olika djurgrupper (tex, tackor och/eller lamm) avmaskades vid tre eller flertillfällen

17. Hur avmaskades djuren under 2025?

Vikten uppskattades för att bestämma dosen

Enstaka djur vägdes för att bestämma dosen

Alla djur vägdes och doserades därefter

18. Hur gavs avmaskningsmedlet?

Med doseringspistol

Med doseringspistol som kalibrerats innan avmaskningen

På annat sätt/ med annan utrustning. Hur?

19. Vilket avmaskningsmedel användes vid avmaskning under 2025?

Ivomec eller Noromectin

Valbazen

Vet ej

Annat preparat. Vilket?

20. Har olika typer av avmaskningsmedel används under senaste 3 åren?

Ja, vid varje avmaskningstillfälle

Ja, mellan olika år

Nej

Kommer inte ihåg

Har inte avmaskat de senaste 3 åren

21. Har stora löpmagsmasken (Haemonchus) hittats i träckprov från fåren i din besättning?

Ja, den hittas alltid

Ja, den hittas ibland

Ja, den har hittats tidigare men inte senaste två åren

Nej, den har aldrig hittats i min besättning

Träckprov har aldrig tagits

22. Hur hanteras djur som blir positiva för Haemonchus på träckprov?

Avskiljs från resten av flocken

Går kvar i flocken

Flyttas till annat bete

Flyttas in i stallet

23. Har fåren haft problem med stora löpmagsmasken (Haemonchus)?

Jag har ingen uppfattning om detta

Nej

Ja, vissa år

Ja

24. Har du haft problem med resistens hos Haemonchus?

Ja, mot Ivermektin (tex, Ivomec)

Ja, mot Valbazen

Ja mot flera preparat

Nej

Vet ej

25. Vilken typ av betesmarker betar fåren på?

Till största del naturbetesmarker

Till största del åkermarksbete (betesvall och/eller vallåterväxt)

En kombination av naturbetesmark och åkermark

Annat, vad?

26. Hur lång tid har fåren betet på betet?

Alla beten är relativt nyanlagda

Gamla beten som är minst 5 år gamla

Kombination av gamla och nya beten

Annat?

27. Hur hålls fåren under betessäsongen?

Permanent beten (1 hage)

Permanent beten (flera hagar)

Djuren flyttas runt till olika tillfälliga beten

Annat, vad?

28. Finns det andra djur på gården som delar betesmark med fåren?

Inga andra djur

Nötkreatur
Hästar
Alpackor och/eller kameler
Getter
Andra djur, vilka?

29. Hur delar djurslagen bete?

Sambete
Växelbete

30. Hur stor betydelse tycker du parasitinfektioner har för dina djur?

1, låg risk –10, hög risk

31. Har du något du skulle vilja tilläga som inte tagits upp i undersökningen?

32. Hur var frågorna i denna undersökning?

0–5

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

JA, jag, Linda Karlsson har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta.

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.